

Parkeringsnorm

Fastställd av kommunfullmäktige 1998-06-11

Gäller fr o m 1998-07-01

Syfte

Parkeringsnormen klargör hur vi i Borås tillämpar plan- och bygglagens bestämmelser, PBL 3 kap 15 § och 16 §, att lämpligt utrymme för parkering av fordon i skäligen utsträckning anordnas på tomten eller i närheten av denna.

Syftet med parkeringsnormen är att förebygga att problem med otillräcklig parkering uppstår. Normtalen avser att avväga parkeringsbehovet mot behovet av en grön miljö och genomförandekostnaderna.

Parkeringsnormen anger parkeringsbehovstal som är tillämpbara överallt i kommunen där bedömningar av parkeringsbehov erfordras i plan- och bygglovsituationer.

Utgångspunkter

Nuvarande bilanvändning

Parkeringsnormen utgår från det parkeringsbehov som alstras med nuvarande biltäthet och bilanvändning. Anpassningar till förändringar kommer att ske om förutsättningarna ändras i sådan grad att normtalen påverkas.

Parkeringsbehovstalen för Borås centrumområde anges särskilt. Detta motiveras av en lägre biltäthet i centralt belägna bostäder samt av att en större andel arbets- och besöksresor till centrum sker med andra färdmedel än bil.

Närbelägen parkering

I Parkeringspolitiskt program för Borås centrum, antaget av kommunfullmäktige 1988-06-16, anges att parkeringsbehovet för boende och besökare skall prioriteras framför de arbetandes behov.

Där anges även grova riktlinjer för acceptabla gångavstånd till parkering:

- Boendes parkering skall vid nybebyggelse ordnas företrädesvis inom eget eller närbeläget kvarter, inom ca 200 meters gångavstånd. Vid befintlig bebyggelse kan längre gångavstånd accepteras.
- Centumbesökandes parkering bör ligga på ett högsta gångavstånd på ca 200 meter från parkering till butiker. Behovet av angöringsparkering bör därutöver beaktas. Varje kvarter bör kunna angöras med bil från någon sida.
- Arbetandes parkering kan förläggas i mer perifera lägen. Gångavståndet mellan parkering och arbetsplats bör inte överstiga 400-500 meter.

Samnyttjande av bilplatser

I vilken utsträckning samnyttjande av parkering sker har stor betydelse för det totala parkeringsbehovet. Anställda och besökare behöver normalt inte reserverade bilplatser. Tillgängliga parkeringsplatser kan härigenom utnyttjas effektivare genom samnyttjande.

Reducerat parkeringsbehov genom samnyttjande uppnås genom

att bilplatserna inte är reserverade för en viss persons bil utan kan nyttjas av olika personer vid olika tillfällen och

att olika verksamheters maximala parkeringsbehov infaller vid olika tidpunkter

Förutsättningarna för besöksparkering skiljer sig väsentligt mellan centrum och övriga områden. Omfattande gatuparkering i centrum samt större parkeringsanläggningar utan reserverade platser svarar för större delen av parkeringen i centrum. Därför redovisas för centrum särskilda reducerade behovstal vid samnyttjande.

Om förutsättningar föreligger för samnyttjande på annat håll får särskilda beräkningar göras som klargör vilken lokal anpassning som kan göras. Detta gäller t ex kommundelarnas centrumområden. Verksamheterna i centrumområdet är kända liksom deras besöksfrekvens vid olika tidpunkter. Härigenom kan de samnyttjande möjligheterna bedömas.

Lokala anpassningar av parkeringsbehovet

Ett bra underlag krävs för att kunna göra lokala anpassningar. Det innebär kartläggning av parkeringssituationen med räkningar av belägningsgrad under en period. Med utgångspunkt från dessa studier och beräkningar utifrån lokalanvändningen kan justeringar göras uppåt eller nedåt av det samlade behovstalet för området. De lokala anpassningarna kan uttryckas i procent av normtalen.

Beräkningssätt framgår av Bakgrund och utgångspunkter för parkeringsnormen.

Parkeringsdimensionering i planer

Parkeringsbehovsberäkningar i bygglovärenden baseras på aktuell lokalanvändning medan normtalens tillämpning vid planering skall göras utifrån vilket lokalutnyttjande som planbestämmelserna tillåter.

Vid planering för nybyggnad avvägs tillåten byggrätt mot parkeringsbehov enligt användningsbestämmelserna. I planer med användningsbestämmelser som medger olika parkeringskrävande verksamheter skall beräkningen göras så att inte framtida parkeringsproblem riskerar att uppstå. Om en mindre parkeringsalstrande lokalanvändning är aktuell i samband med planupprättandet behöver reservytor för parkering redovisas, på tomten eller i dess närhet, som tillgodoser parkeringsbehovet enligt normen för den mest parkeringsalstrande användning som planbestämmelserna tillåter.

Vid planering i redan byggda områden kan inte byggrätter och användning på samma sätt avvägas mot parkeringstillgången. I t ex bevarandepaner är syftet att anpassa byggrätter till befintliga bebyggelse.

Krav på parkering utan samband med bygglov

Byggnadsnämnden kan även utan att bygglov erfordras ställa krav på parkering. Parkeringskrav kan ställas, när ett parkeringsproblem uppmärksammas, oberoende av om några förändringar i byggnaderna ska vidtas. Enligt PBL 3:16 får på bebyggda tomter bestämmelserna i PBL 3:15 om parkering och friytor tillämpas i skäligen utsträckning.

Parkeringsnormens behovstal anger vad som i Borås bedöms vara skäligt för att tillgodose parkeringsbehovet.

Tillämpning av parkeringsnormen vid bygglov och bygganmälan

Enligt PBL 3 kap 15 § ska för tomter som tas i anspråk för bebyggelse bli lämpligt utrymme för parkering av fordon i skäligen utsträckning anordnas på tomten eller i närheten av denna.

Enligt PBL 3:16 skall vid sådan ändring av en byggnad för vilken bygganmälan krävs tomten anordnas så att den uppfyller kraven i PBL 3:15 i den utsträckning som efter omständigheterna kan krävas med hänsyn till kostnaderna för arbetet och tomtens särskilda egenskaper. Det innefattar bli lämpligt utrymme för parkering.

Parkeringsbehovet skall tillgodoses på egna tomten eller i dess närhet genom parkeringsavtal med kommunen eller annat långsiktigt gällande avtal.

Normalt beräkningssätt

Parkeringsbehovet beräknas utifrån den lokalanvändning som redovisas i bygglovhandlingarna med tillämpning av behovstalen för aktuell lokalanvändning.

För flertalet verksamheter uttrycks parkeringsbehovstalen som erforderligt antal bilplatser per 1.000 kvm bruttoarea.

För vissa verksamheter uttrycks parkeringsbehovstalen som antal bilplatser i procent av antal arbetande och besökande.

Särskilda behovsberäkningar

Det kan finnas anledning att i vissa bygglovärenden göra särskilda behovsberäkningar för lokalanvändning som inte direkt kan utläsas från tabellerna med behovstalen. Det gäller alltid vid förändring av befintliga bostäder.

I Bakgrund och utgångspunkter för Parkeringsnormen finns underlag för sådana beräkningar. Där anges bl a utgångsvärden för biltäthet, persontäthet i lokaler och bilanvändning samt exempel på beräkningsformler.

Parkeringsberäkning vid bygglov för ändrad lokalanvändning

Vid ändrad användning av befintlig byggnad beräknas parkeringsbehovet enligt parkeringsnormen för den nya lokalanvändningen.

- Om ändringen avser större delen av fastigheten skall beräkningen gälla hela fastighetens parkeringsbehov. Fastighetsägaren ska vid ökat parkeringsbehov redovisa hur skillnaden mellan framräknat nytt parkeringsbehov och befintliga bilplatser tillgodoses för fastigheten. Befintliga platser avser såväl bilplatser inom egna tomten som faktiskt tillgängliga på annan fastighet via långsiktiga avtal, som kan ha tecknats i samband med tidigare bygglov.
- Om ändrad användning avser en mindre del av fastighetens lokalyta, högst 20% av bruttoarean, skall utökat parkeringsbehovet för denna del av fastigheten tillgodoses, om fastighetens parkeringsbehov är ordnat enligt bygglov för tidigare lokalanvändning. Fastighetsägaren ska vid ökat parkeringsbehov redovisa hur skillnaden mellan framräknat nytt parkeringsbehov och lokalens tidigare behov tillgodoses.

Exempelvis kan det gälla ändrad användning av en liten kontorslokal till affärslokal i en större byggnad med blandad affärs- och kontorsanvändning. Skillnaden blir parkeringsbehov enligt butiksnormen minskat med parkeringsbehov enligt kontorsnormen beräknat på lokalens bruttoarea.

- Om parkeringslösning för tidigare användning saknas, erfordras redovisning av fastighetens hela behov, oberoende av hur stor del som berörs av ombyggnad/ändrad användning. Fastighetsägaren ska redovisa hur parkeringsbehovet tillgodoses.

Parkeringsbehovstal för Borås stad, utanför centrum, samt för kommun- delarnas tätorter

Parkeringsbehovstal uttryckta som erforderligt antal bilplatser per 1.000 kvm bruttoarea¹⁾ för bostäder och verksamhetslokaler

Nybyggnad av bostäder	
i flerbostadshus ²⁾	12
i gruppbyggda småhus ²⁾	13
Befintliga bostäder ³⁾	6-11 utifrån biltätheten i stadsdelen
Butiker normalt	37
Grannskapsbutiker	32
Stormarknader för livsmedel	47 i bilorienterat läge
Sällanköpshandel ⁴⁾	22-27 beroende på läge
Kontor	17
Industri	7

Lager 4

Parkeringsbehovstal uttryckta som antal bilplatser i förhållande till antal arbetande och besökare

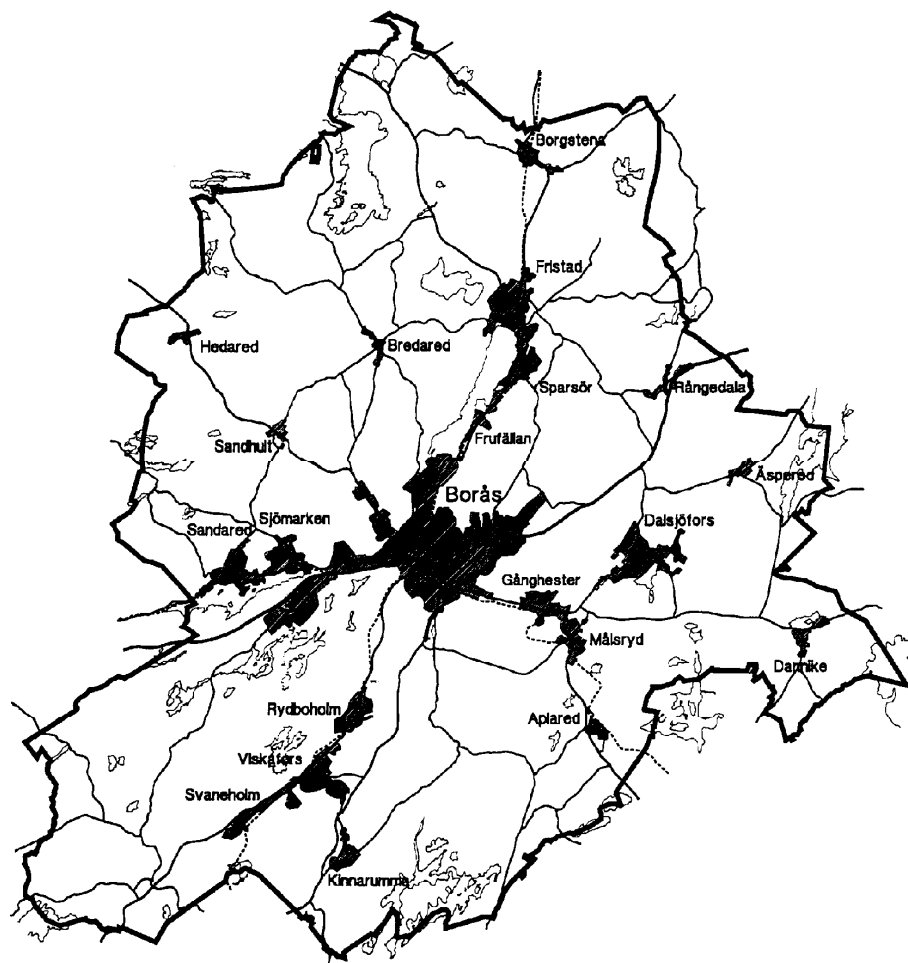
Särskilt boende för äldre	60% av de anställda samt 10% på lägenhetsantalet för besökare
Hotell	60% av de anställda samt 50-80% av antalet rum beroende på hur bilorienterat hotellet ligger
Restauranger	60% av de anställda samt 60% av normalt besöksantal eller 30% av maximalt besöksantal
Samlingslokaler	60% av normalt besöksantal eller 30% av maximalt besöksantal
Skolor	60% av de anställda samt 25% av elever från 18 år
Barnomsorgslokaler	60% av de anställda samt 15% av barnantalet som korttidsparkering för att lämna/hämta barn

- 1) *Med bruttoarea (tidigare benämnd våningsyta) avses arean av våningsplan, ett eller flera, begränsat av ytterväggars utsida. Utförligt beräkningssätt återfinns i Svensk Standard. Om ytberäkningar i ett aktuellt ärende istället finns angivna som bostadsyta/lokalyta kan dessa ökas med 10% för att med tillräcklig noggrannhet motsvara bruttoarea.*

Vid ytberäkningen innefattas inte endast bostads- och verksamhetsytorna utan också entrépartier, trapphus och övriga gemensamma ytor med undantag av pannrum, fläktrum, garage och förråd i bostadshus.

I den yta som parkeringsbehovet baseras på ingår förutom ex butikslokaler förutom försäljningsytan även lager och personalutrymmen etc. Motsvarande gäller för andra verksamheter.

- 2) *Behovstalet för nybyggnad av bostäder utgår från biltätheten 10 bilar per 1.000 kvm bruttoarea i flerbostadshus och 11 bilar per 1.000 kvm i småhus, plus tillägg för besöksparkering. För flerbostadshus är år 1994 genomsnittslägenheten 70 kvm bruttoarea och det genomsnittliga småhuset är 125 kvm.*
- 3) *I planering avseende befintlig bostadsbebyggelse och vid förändringar av befintliga bostadshus skall parkeringen tillgodose nuvarande biltäthet i stadsdelen plus tillägg för besöksparkering. Beräkningssättet och olika stadsdelars biltäthet framgår av tabell i Bakgrund och utgångspunkter för parkeringsnormen.*
- 4) *Sällanköpshandel avser t ex bilar, möbler, vitvaror, kontorsutrustning.*



Parkeringsbehovstal för Borås centrumområde

Parkeringsbehovstal uttryckta som erforderligt antal bilplatser per 1.000 kvm bruttoarea¹⁾ för bostäder och verksamhetslokaler

Nybyggnad av bostäder²⁾

i flerbostadshus 8

i gruppbyggda småhus 9

Befintliga bostäder³⁾ 6-7 utifrån rådande biltäthet i stadsdelen

	Utan samnyttjande ⁴⁾	Med samnyttjande ⁵⁾
Kontor	13	9
Butiker	30	21
Industri	5	4
Lager	3	2

Parkeringsbehovstal uttryckta som antal bilplatser i förhållande till antal arbetande och besökande

Särskilt boende för äldre 45% av de anställda samt
10% av lägenhetsantalet för besökare

Hotell 45 % av de anställda
50% av antalet hotellrum

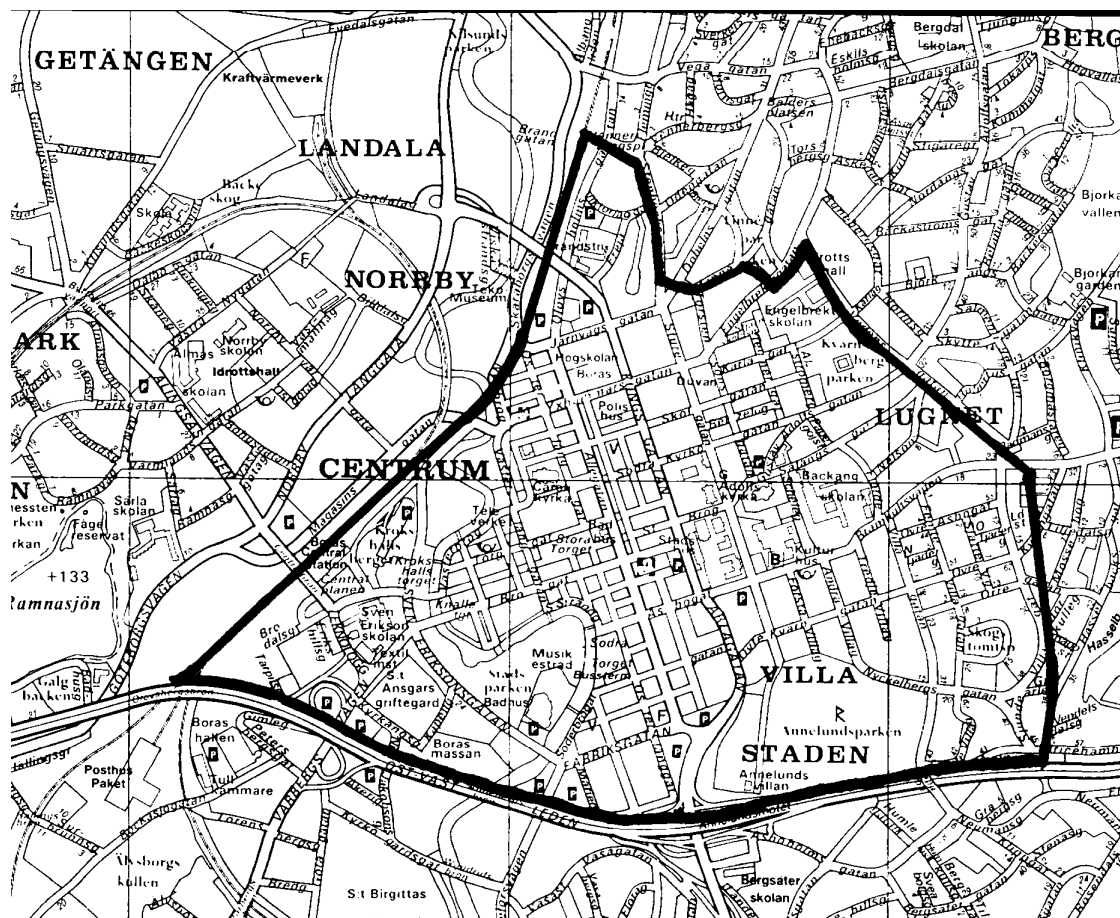
Restauranger	45 % av de anställda 50% av normalt besöksantal 15% av maximalt besöksantal
Samlingslokaler	50 % av normalt besöksantal 15 % av maximalt besöksantal
Skolor	45% av de anställda samt 15% av elever från 18 år
Barnomsorgslokaler	45% av de anställda samt 10% av barnantalet som korttidsparkering för att lämna/hämta barn

- 1) *Med bruttoarea (tidigare benämnd våningsyta) avses arean av våningsplan, ett eller flera, begränsat av ytterväggars utsida. Utförligt beräkningssätt återfinns i Svensk Standard. Om ytberäkningar i ett aktuellt ärende istället finns angivna som bostadsyta/lokalyta kan dessa ökas med 10% för att med tillräcklig noggrannhet motsvara bruttoarea.*

Vid ytberäkningen innefattas inte endast bostads- och verksamhetsytorna utan också entrépartier, trapphus och övriga gemensamma ytor med undantag av pannrum, fläktrum, garage och förråd i bostadshus.

I den yta som parkeringsbehovet baseras på ingår för t ex butikslokaler förutom försäljningsytan även lager och personalutrymmen etc. Motsvarande gäller för andra verksamheter.

- 2) *Behovstalet för nybyggnad av bostäder utgår från biltätheten 7 bilar per 1.000 kvm bruttoarea i flerbostadshus och 8 bilar per 1.000 kvm i småhus, plus tillägg för besöksparkering. För flerbostadshus är 1994 genomsnittslägenheten 70 kvm bruttoarea och det genomsnittliga småhuset är 125 kvm.*
- 3) *I planering avseende befintlig bostadsbebyggelse och vid förändringar av befintliga bostadshus skall parkeringen tillgodose nuvarande biltäthet i stadsdelen plus tillägg för besöksparkering. Beräkningssättet och olika stadsdelars biltäthet framgår av tabell i Bakgrund och utgångspunkter för parkeringsnormen.*
- 4) *När bilplatserna finns på enskilda tomter är de normalt reserverade för vissa bilar eller hyresgäster. Då gäller behovstal utan samnyttjande. När parkeringen sker i större anläggningar utan reserverade platser gäller samnyttjande. Boende förutsätts ha reserverade bilplatser och samnyttjandedenorm saknas därför för bostäder.*
- 5) *När inte tillräckligt utrymme finns på den egna tomten för att rymma erforderligt antal bilplatser kan parkeringsbehovet tillgodoses genom att återstående behov löses genom parkeringsköpsavtal med Borås kommuns Parkerings AB eller annat långsiktigt verkande avtal.*



Centrumrådets avgränsning för parkeringsnormen. I Borås centrumområde innefattas i detta sammanhang Stadscentrum, Lugnet och Villastaden.

Bakgrund och utgångspunkter för parkeringsnormen

Nuvarande biltäthet

Normen baseras på vad som erfordras med nuvarande biltäthet och bilanvändning i Borås. Vid årsskiftet 1996/97 var biltätheten i Borås kommun 385 bilar per 1.000 invånare.

Beräkningsprinciper för parkeringsbehov

Det är faktorerna biltäthet och bilnyttjande samt boendetäthet eller persontäthet i lokaler som är utgångspunkterna för behovstalen.

Bilplatsbehovet beräknas enligt principen:

Antal personer x procentandel bilanvändare = antal bilplatser per person .

För flertalet verksamheter uttrycks behovstalen per 1.000 kvm bruttoarea, då detta såväl i bygglov- som planeringssituationer är mest praktiskt att tillämpa:

Antal personer per 1.000 kvm bruttoarea x antal bilplatser per person = antal bilplatser per 1.000 kvm bruttoarea. Siffrorna avrundas uppåt.

För vissa verksamheter uttrycks behovet som antal erforderliga bilplatser i förhållande till de personer som vistas i lokalerna. Detta har valts för att i vissa lokaltyper antalet människor som vistas i lokalerna kan skilja sig åt så mycket, t ex mellan en möteslokal och en idrottshall som båda tillhör kategorin samlingslokaler.

Samnyttjande av bilplatser

I vilken utsträckning samnyttjande av parkering sker har stor betydelse för det totala parkeringsbehovet. Reducerat parkeringsbehov genom samnyttjande uppnås genom att bilplatserna inte är reserverade för en viss persons bil utan kan nyttjas av olika personer vid olika tillfällen samt att olika verksamheters maximala parkeringsbehov infaller vid olika tidpunkter.

I samnyttjandedenormen för Borås centrum har en reduktion med 30% tillämpats. I tabellerna med behovstalen avrundas siffrorna till heltal.

Samnyttjandeedeffekter kan beaktas även på andra platser med tydligt avgränsade parkeringsförhållanden. Det kan gälla ett kommunalsentrum eller ett kvarter med blandad lokalanvändning där olika verksamheter har sina största parkeringsbehov vid olika tidpunkter.

För att kunna beakta samnyttjandeedeffekter utanför centrum erfordras en särskild utredning i det enskilda fallet, enligt beräkningsmetoden för lokala anpassningar. Lokala anpassningar kan bara göras för redan byggda områden där kunskap om nuvarande förhållanden kan erhållas. Lokalt anpassade behovstal kan tillämpas för mindre nybyggnader inom ett område där utredning om lokal anpassning gjorts. Större nybyggnadsprojekt kan däremot förändra förutsättningarna för den lokala anpassningen.

Beräkningsmetod för lokala anpassningar

Metod för områdesvisa lokala anpassningar har utarbetats i samband med programarbete för centrumupprustningar i Fristad och Viskafors.

1. Behovsberäkning enligt parkeringsnormen för nuvarande lokalanvändning inom området.
Inventering av antal bilar vid olika tider på befintliga parkeringsplatser inom området.
Beräkna: antal räknade bilar/ behov enligt parkeringsnormen = faktor A

Lokalt anpassade behovstal:

Normtalen x faktor A = lokalt anpassade behovstal

Eventuellt kan olika reduktionsgrad eller ökningsgrad behöva sättas för olika lokalkategorier om kunskap om de lokala förhållandena motiverar detta.

2. För att fastlägga det totala behovet av parkering i ett lokalt centrum beaktas vid behovsberäkningen även möjliga nybyggnader samt möjlig mer parkeringskrävande användning av befintliga lokaler (t ex om kontorslokaler kan omvandlas till affärer).

Metod för samnyttjandedereducering avseende enstaka byggnad eller byggnadskvarter med blandad lokalanvändning:

Förutsättningen är att det finns bilplatser som inte är reserverade utan kan användas för olika verksamheters behov vid olika tidpunkter under dygnet.

- * Behovsberäkning enligt parkeringsnormen för nuvarande lokalanvändning inom byggnaden eller kvarteret.
- * Kartläggning av olika verksamheters parkeringsbehov under olika tider på dygnet.
- * Summering av dimensionerande parkeringsbehov.

Exempel:

Ett hus med bostäder, kontor och butiker får sitt dimensionerande parkeringsbehov på eftermiddag/kväll när boende är hemma och butikslokaler fortfarande är öppna, men kontorspersonal slutat arbetet.

Bostäder

Det är boendetätheten och biltätheten bland de boende som avgör parkeringsbehovet för bostäder. Därtill behövs bilplatser för besökare och avställda bilar.

Antal boende per 1.000 kvm x antal bilar per boende = antal bilar per 1.000 kvm

Tillägg med 10% per 1.000 kvm i centrum för besökare.

Tillägg med 20% per 1.000 kvm för besökare och avställda bilar i övriga områden

Beräkningsformel för bostäder:

1,1 x antal bilar/1.000 kvm i centrum och

1,2 x antal bilar/1.000 kvm i övriga områden.

För bostäder erfordras beräkningar av parkeringsbehovet för flerbostadshus och gruppbyggda småhus, d v s i de sammanhang där gemensamma parkeringsytor av tillräcklig omfattning behöver ordnas. Småhus med bilparkering på egna tomten erfordrar inget särskilt normtal. Där råder normalt inga problem att rymma garage och bilplatser på tomten.

Fyra olika behovsberäkningar är aktuella för bostäder:

- * Nybyggnad av flerbostadshus utanför centrum
- * Nybyggnad av flerbostadshus i centrum
- * Specialbostäder, t ex särskilda boendeformer för äldre
- * Befintliga bostäder

Nybyggnad av bostäder utanför Borås centrum

Kommunens genomsnittliga biltäthet i flerbostadshus i Borås är 8 bilar/1.000 kvm och i småhus 10 bilar/1.000 kvm.

Flera av centralortens stadsdelar har biltäthet på 9-10 bilar/1.000 kvm.

I de yttre kommundelarnas tätorter finns ofta 11 bilar/1.000 kvm i småhus.

De boendes bilplatsbehov beräknas till 10 bilar/1.000 kvm i flerbostadshus och 11 bilar/1.000 kvm i gruppbyggda småhus.

Tillägg görs med 20% per 1.000 kvm för besökare och avställda bilar.

12 bilplatser/1.000 kvm behövs för nybyggda bostäder i flerbostadshus

13 bilplatser/1.000 kvm behövs för nybyggnad av gruppbyggda småhus

Behovstalet motsvarar 0,9 bilplatser per genomsnittslägenhet på 70 kvm bruttoarea i flerbostadshus. I gruppbyggda småhusområden med normalt 125 kvm bruttoarea motsvarar behovstalet ca 1,6 bilar per lägenhet.

Nybyggnad av flerbostadshus i centrum

I centrumområdet är biltätheten 6-7 bilar/1.000 kvm i flerbostadshus och 7-8 bilar/1.000 kvm i småhus.

De boendes bilplatsbehov beräknas vara 7 bilar/1.000 kvm i flerbostadshus och 8 bilar/1.000 kvm i gruppbyggda småhus.

I centrumområdet sker nästan all besöksparkering på gatumark eller på andra allmänna parkeringsplatser. Ett långtgående samnyttjandede sker.

Tillägget för besöksparkering kan begränsas till 10%.

Inget tillägg görs för avställda bilar i centrumområdet.

8 bilplatser/1.000 kvm behövs för nya flerbostadshus i centrum

9 bilplatser/1.000 kvm behövs för gruppbyggda småhus i centrumområdet

Behovstalet motsvarar 0,6 bilplatser per genomsnittslägenhet på 70 kvm bruttoarea i flerbostadshus. I gruppbyggda småhusområden med normalt 125 kvm bruttoarea motsvarar behovstalet ca 1,1 bilplatser per lägenhet.

Specialbostäder

Genom att parkeringsnormen uttrycks som erforderligt antal bilplatser per 1.000 kvm ger det automatiskt en anpassning efter lägenhetsstorlek. Smålägenheter, t ex studentbostäder, medför ett lägre behovstal per lägenhet. Det innebär att behovet av särskilda beräkningar blir begränsat.

Exempel vid bostadsyta 40 kvm:

40 kvm x 8 bilar/1.000 kvm = 0,32 bilplatser per lägenhet i centrum

40 kvm x 12 bilar/1.000 kvm = 0,48 bilplatser per lägenhet i övriga områden

Vid vissa slags kategoribostäder kan dock särskilda beräkningar behöva göras, baserade på antal boende/lägenheter, antal anställda och besökare. Det gäller bl a särskilda boendeformer för äldre. Där avser parkeringsbehovet de anställda och besökare istället för de boende. Det kan också gälla andra kategoribostäder där de boende långsiktigt av särskilda skäl har lägre bilinnehav.

Särskilt boende för äldre

Bilplatser för 60% av de anställda samt
10% på lägenhetsantalet för besökare

För centrumområdet:

Bilplatser för 45% av de anställda samt
10% av lägenhetsantalet för besökare

Befintliga bostäder

Några påtagliga utslag i generationsväxlingar brukar inte ske i flerbostadsområden. Därför bedöms det vara rimligt att kunna anpassa kraven på parkering i befintlig bebyggelse till områdets biltäthet.

Statistikuppgifterna i BILPAK tabell 3 (se nedan) visar aktuell biltäthet per 1.000 kvm bostadsyta i stadsdelar och samhällena utanför centralorten.

Exempel:

Ett bostadshus på 1500 kvm i Stadskärnan med parkeringsbehov 6 p-pl/ 1.000 kvm och tillägg med 10% för besöksparkering:

1500 x 6/1.000 kvm x 1,1 = 9,9 avrundat till 10 p-pl.

Ett bostadshus på 1500 kvm på Norrmalm med parkeringsbehov 9 p-pl/1.000 kvm och tillägg med 20% för besöksparkering och avställda bilar:

1500 x 9/1.000 x 1,2 = 16,2 avrundas uppåt till 17 p-pl.

Utgångsvärden för bilplatsbehov vid ombyggnad ur BILPAK 1994 tabell 3

Observera att tabellen anger bostadsyta (för beräkningssätt se Svensk Standard).

Om aktuella uppgifter i ett ärende är uttryckta som bruttoarea kan en minskning av bruttoarean med 10% motsvara bostadsyta med tillräcklig noggrannhet.

Område		Antal bilar per 1.000 kvm bostadsyta	
Nr	Stadsdel	Småhus	Flerbostadshus
02	Sjöbo	10	9
04	Lundby	9	7
05	Getängen	8	9

Område		Antal bilar per 1.000 kvm bostadsyta	
06	Hestra	9	5
07	Stadskärnan	-	6
08	Göta	7	8
09	Norrby	5	6
10	Parkstaden	7	9
11	Byttorp	8	9
16	Kristineberg	9	6
19	Hedvigsborg	8	10
20	Druvefors	7	6
21	Bergsäter	9	10
22	Trandared	10	9
23	Hulta	10	7
24	Villastaden	7	7
25	Östermalm	7	9
26	Hässleholmen	10	3
27	Salängen	8	7
28	Normalm	8	9
29	Bergdalen	8	10
42	Brämhult	10	9
701	Viskafors	11	6
702	Rydboholm	11	9
711	Svaneholm	11	4
703	Kinnarumma	13	12
601	Dalsjöfors C	11	7
602	Gånghester	11	10
603	Målsryd	11	7
611	Aplared	10	7
621	Dannike	11	8
801	Sandared	10	9
802	Sjömarken	10	7
804	Sandhult	11	8
805	Hedared	10	7
811	Bredared	12	8
501	Fristad	10	9
531	Borgstena	10	9
502	Sparsör/Fristad	9	10
511	Sparsör/Gingri	11	11

Verksamhetslokaler

För olika lokalkategorier redovisas nedan hur parkeringsbehovstalen beräknats, samt uppgifter om vilken persontäthet och vilket bilnyttjande som förutsatts i olika verksamheter.

Genomsnittsvärdena för olika slags verksamheter utgår från utförda studier av ett antal objekt i Borås, vilka vid en jämförelse visat sig väl överensstämma med generella erfarenheter i Sverige, bl a redovisade i Parkeringslexikon (K-Konsult Nordplan AB 1990).

Verksamheter i centrum har lägre bilnyttjande vid arbets -och besöksresor samt samnyttjad parkering som ger lägre behovstal. Bilanvändning vid arbetsresor har hämtats ur Folk-och bostadsräkningen 1990.

Beräkningssätt för parkeringsbehovstal uttryckta som antal bilplatser per 1.000 kvm bruttoarea verksamhetslokaler

Det är persontätheten och bilanvändningen som avgör parkeringsbehovet för de anställda. Därtill kommer i vilken utsträckning verksamheten har besökare som behöver parkering.

Antal anställda per 1.000 kvm x andel bilförare +
 antal besökare per 1.000 kvm x andel bilförare
 = antal bilplatser per 1.000 kvm lokalyta

Antal anställda och besökare varierar beroende på verksamhetens art, t ex fler besökande i affärer än till industrier. Andelen bilförare av de anställda skiljer sig mellan centrum och övriga områden. Det leder till olika beräkningsformler.

I centrum utgår beräkningarna från 45% bilförare av de anställda och 50% av besökarna.

I övriga områden är utgångspunkten normalt 60% bilförare av både kunder och besökare.

Antagna utgångstal för normal persontäthet i olika slags lokaler:

Kontor

25 anställda/1.000 kvm och 3 besökare/1.000 kvm

Industri och lager

10 anställda/1.000 kvm bruttoarea i industri

5 anställda/1.000 kvm inom lagerhantering

Butiker

11 anställda/1.000 kvm samt 50 kunder/1.000 kvm bruttoarea

Exempel på beräkningsformel:

Kontor i centrum utan samnyttjandede av bilplatser:

25 anställda/1.000 kvm x 45% bilförare + 3 kunder/1.000 kvm x 50% bilförare = 11,25 bilar för anställda + 1,5 bilar för besökare = 12,75 bilplatser

avrundat till 13 bilplatser/1.000 kvm

All kundparkering och större delen av de anställdas parkering i centrum sker i större samnyttjade parkeringsanläggningar eller som gatuparkering, dvs användning för många olika verksamheter vid olika tidpunkter utan reserverade bilplatser. Därför kan vanligtvis den särskilt beräknade samnyttjandereduceringsnormen för centrum tillämpas som innebär en reduktion med 30%.

Exempel på beräkning vid samnyttjande av bilplatser:

Kontor i centrum med samnyttjandereducering 30%:

12,75 p-pl minskat med 30%, dvs - 3,8 p-pl för samnyttjandereducering = 8,9 bilplatser, avrundat till 9 bilplatser per 1.000 kvm

Butiker

För butiker skiljer sig andelen bilburna kunder väsentligt åt beroende på butikernas läge och funktion. Grannskapsbutiker i bostadsområden, liksom centrumbutiker, har mycket lägre andel bilkunder än t ex stora livsmedelsbutiker i bilorienterade lägen. Parkeringsnormen anger därför olika behovstal beroende på butikernas lägen.

Normalt för butiker utanför centrum antas 60 % bilburna kunder, t ex i de yttre kommundelarna.

Högre andel, 80% bilburna kunder, antas för stormarknader för t ex livsmedel i bilorienterade lägen.

Lägre andel, 50% bilburna kunder, antas för närbutiker i bostadsområden och för centrumbutiker.

Lägre antal kunder per 1.000 kvm kan antas för sällanköpshandel, t ex vitvaror, möbler, kontorsvaror o d. Där kan dimensionerande antal kunder antas till 25 kunder per 1.000 kvm. Andelen bilburna kunder antas vara 60-80%, beroende på läget, d v s 15-20 bilplatser per 1.000 kvm.

Exempel på beräkningsformler:

Centrumbutik vid samnyttjad parkering, där behovstalen reduceras med 30%:

$70\% \times 11 \text{ anställda}/1.000 \text{ kvm} \times 45\% \text{ bilförare} +$

$70\% \times 50 \text{ kunder}/1.000 \text{ kvm} \times 50\% \text{ bilförare} =$

$3,5 \text{ bilplatser för anställda och } 17,5 \text{ bilplatser för kunder} = 21 \text{ bilplatser}$

Sällanköpsbutik i bilorienterat läge:

$11 \text{ anställda}/1.000 \text{ kvm} \times 60\% \text{ bilförare} + 25 \text{ kunder}/1.000 \text{ kvm} \times 80\% \text{ bilkunder} = 6,6 \text{ bilplatser för anställda}$

$\text{och } 20 \text{ bilplatser för kunder} = 26,6 \text{ bilplatser,}$

$\text{avrundat till } 27 \text{ bilplatser per } 1.000 \text{ kvm}$

Övriga verksamheter med parkeringsbehov uttryckt i procent av antal besökare och arbetande

För övriga verksamheter skiljer sig personaltätheten och besöksfrekvens så mycket mellan olika lokalers verksamheter att bilplatsbehov uttrycks procentuellt.

Hotell

Parkeringsbehovet beräknas från antal anställda samt antal rum. Om det gäller ett hotell med konferensrum räknas dessa enligt normen för samlingslokaler.

Beroende på hur bilorienterat hotellet ligger får bilplatsbehovet för gäster bedömas.

Beräkna bilplatser för 50-80% av antalet hotellrum utöver bilplatser för 60% av de anställda.

I Centrum beräknas bilplatser 50% av antalet hotellrum förutom 45% av de anställda.

Samlingslokaler och restauranger

Till samlingslokaler räknas möteslokaler, bibliotek, idrottshallar etc.

Antal besökare beräknas från den aktuella lokalens kapacitet i varje enskilt fall. Både normalbehov och maxbehov beräknas.

Bilplatser för 60% av normalt besöksantal och personal i samlingslokalerna

Bilplatser för 30% av maximalt besöksantal utifrån lokalernas kapacitet

Centrum

Bilplatser för 50% av normalt besöksantal i samlingslokalerna.

Bilplatser för 15% av maximalt besöksantal utifrån lokalernas kapacitet

För samlingslokaler behöver maxbehovet vara dimensionerande endast om det ofta förekommer. Normalbehovet kan vara dimensionerande om maxbehovet bara inträffar någon enstaka gång per år och lite "vild" parkering då inte bedöms ge allvarliga olägenheter och trafiksäkerhetsrisker för omgivningen. Samnyttjandemöjligheterna och möjligheterna till gatuparkering blir avgörande för hur man i det enskilda fallet kan klara maxtillfällena och om de behöver vara dimensionerande för kraven.

Exempel på beräkningsformel:

Hotell i centrum med restaurang och konferenslokaler

45% x antal anställda +

50% x antal rum +

15% x antal sittplatser i restaurang och konferenslokaler för maxbehov

Jämför med 50% av normalantalet gäster i restaurang och konferenslokaler.

Behovet under dagtid blir dimensionerande, då det konkurrerar med andra parkeringsbehov i centrum.

Skolor

Bilplatser beräknas normalt för 60% av de anställda samt för 25% av elever från 18 år och uppåt.

I Centrum beräknas bilplatser för 45% av de anställda och för 15% av elever från 18 år och uppåt.

Bland ungdomar under 25 år är andelen körkortsinnehavare/bildisponerande betydligt lägre än genomsnittet. Vid skolor för vuxenstudier, där ungdomar inte dominerar, kan eleverna ha nästan samma parkeringsbehov som de anställda. Det kan ofta finnas skäl att göra särskilda beräkningar utifrån kartläggning av förutsättningarna vid den enskilda skolan om det gäller ett stort antal elever över 18 år. Vid gymnasieskolorna dominerar normalt elever under 18 år.

Barnomsorgslokaler

Parkeringsbehovet för de anställda räknas som för skolor.

Dessutom behövs normalt bilplatser för 15% av barnantalet som korttidsparkering för att lämna och hämta barn.

I Centrum räcker det med bilplatser för 10% av barnantalet som korttidsparkering.

Uppföljning för att anpassa parkeringsnormen till förändringar

Vid årsskiftet 1996/97 var biltätheten i Borås kommun 385 bilar per 1.000 invånare. Siffrorna avser bilar registrerade på fysiska personer.

För bostäder finns bra statistikunderlag för att bedöma bilplatsbehov. Både uttryckt som antal bilar per 1.000 invånare och som antal bilar per 1.000 kvm bostadsyta. Antal bilar per 1.000 kvm kan hämtas direkt ut BILPAK tabell 3, som finns tillgänglig vartannat år.

För övrig lokalanvändning finns inte statistik att tillgå som stämmer med parkeringsnormens lokalkategorier. Uppföljning här kräver särskilda utredningsinsatser. I Folk- och bostadsräkningen 1990 fanns tabeller om färdväg till arbete. Sådana statistikuppgifter återkommer inte framöver. Det finns inte direkt användbar statistik om persontäthet och biltäthet i verksamheter. Egna inventeringar och beräkningar i Borås och utredningar på annat håll ligger till grund för normförslaget.

De egna inventeringar som behöver göras är kontroll av beläggningsgrad på ett antal parkeringsplatser för olika lokalkategorier som affärer, kontor, skolor etc. Antal bilar jämförs med befintliga uppgifter om lokalytor och antal anställda. Det är lämpligt att välja ut vissa fastigheter och kvarter av olika slag som följs upp.

Så länge Borås biltäthet inte avviker påtagligt från det allmänna mönstret behövs inga omfattande egna utredningar. Det är först när biltätheten eller persontätheten i bostäder och lokaler ändrats i storleksordningen 5% som förändrade normtal aktualiseras.

Stadsbyggnadskontoret tar initiativ till revidering av normtalen om uppföljningen påkallar detta. Sådana revideringar beslutas av Byggnadsnämnden.

